దీపావళి

శ్రీ కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

రేపు దీపావళి.

నిన్న రాత్రి బండికే అక్కా బావా దిగారు.

"అసలు వద్దామనుకోలేదు. రైలెక్కడమంటే హడలుగావుంది. కిందటి మాటు దీపావళికికూడా రాలేకపోయినాం గదా అని నేనే బలవంతపెట్టి ఆయన్ని బయల్దేరదీశా" నన్నది అక్క.

"అయ్యో! అదేమిటి? మన కింతకంటె పెద్ద పండుగ లేదుగదా, వద్దామనుకోకపోవడమేమిటి? చీటికీమాటికీ వస్తూ పోతూ వుండడానికి దూరాభారమాయెను! మిమ్మల్నిద్దర్నీ, పిలిచి పెట్టుకోవాలన్నా, చేసుకోవాలన్నా, ఇప్పుడు కాకపోతేమరెప్పుడే?" అన్నది అమ్మ

"చిట్టినీ, బుల్లాణ్నీ, మిమ్మల్నీ చూసిపోదామని వచ్చాంగాని, విందులు కుడవడానికి రాలేదు మీ రేమీ వృధాగా డబ్బు తగలెయ్యకండి" అన్నాడు నాన్నతో బావ.

"అదేమిటయ్యా? పండుగన్న తర్వాత ఉన్నంతలో ఏదో చేసుకోవాలిగాని, ఏమీ లేకుండా ఊరుకుంటామా," అన్నాడు నాన్న.... ...

"చూడమ్మా. ఆయనకుగానీ, నాకుగానీ బట్టలూ అవీ పెట్టకండి. అసలే కరువురోజులు రేషన్‌కార్డుమీద దొరికే గుడ్డ ఏమూలకీ చాలకుండావుంది. మీరు గుడ్డ కొనిపెడుతున్నారని తెలిస్తే ఆయనకు చాల కోపం వస్తుంది" అన్నది అమ్మతో అక్క చాటుగా.

అక్క అనుమానపడ్డట్టే రాత్రి ఎనిమిదిగంటలకే ఎవరో ఒకాయన చంకలో చిన్న మూట పట్టుకొచ్చాడు నాన్న ఆయన్ని లోపలికి పిలిచాడు ఆయన లోపలికొచ్చి మూటవిప్పాడు. అందులో చక్కని మిల్లు ధోవతులూ, మిల్లు చీరెలూ వున్నాయి వాటి ధరకూడా అందంగానే వుంది.

బావ చూస్తూనేవున్నాడు నాన్న ఒక ధోతుల చాపూ, ఒక చీర కొనడానికి తయారవుతున్నాడు ఇంతలో బావ నాన్న కడ్డంవచ్చి. "ఈ బట్ట లేషాపులోవి?" అని అడిగాడు బట్టలు పట్టుకొచ్చిన మనిషి ఆశ్చర్యపడి చూశాడు.

బావ మండిపడ్డాడు దొంగవ్యాపారం చేసేవాళ్ళందర్నీ కొరత వేయాలన్నాడు. ఇటువంటి భ్రష్టులు అవకాశం చిక్కితే దేశాన్నీ, జాతినీ కూడా దొంగమార్కెట్టులో అమ్మేస్తారన్నాడు బట్టలు తెచ్చినవాడు గబగబా చుట్ట చంకనపెట్టి జారుకున్నాడు.

"అదేమిటయ్యా? రేపు పండగ్గదా

ఏదోవిధంగా బట్టలు సంపాదించుకోక పోతే ఎలా ?" అన్నాడు నాన్న

"బీదవాళ్ళకి చౌకగా అందవలసిన ఈ బట్టలు దొంగవ్యాపారులదగ్గిర బోలె డంత ధరపోసి కొనకపోతే హాయిగా నేతబట్టలుగాని, ఖద్దరుగాని కొనరాదా?" అన్నాడు బావ.

"నాజూకుగా వుంటాయని" అన్నాడు నాన్న.

"అయితే సిల్కులు కొనండి" అన్నాడు బావ.

"ఏమిటే అమ్మాయి, మీ ఆయనేదో కేకలేస్తున్నట్టుందీ ?" అన్నది అమ్మ అక్కతో

"నేను చెప్పలేదా" అన్నది అక్క.

* * *

తెల్లవారుజామున తలంట్లు పోసు కొని టపాకాయలు కాల్చాలి అందు కని నాన్న ముందుగానే కొన్ని సీమ టపాకాయలూ, మతాబా పుల్లలూ అవీ తెచ్చి వుంచాడు.

"నేను ఇప్పుడే రంగు నిప్పుల్లలు కాలుస్తా"నంటూ చిట్టి పంతంపట్టింది.

"ఇప్పుడు కాల్చకూడదమ్మా రేపు పొద్దున కాలుద్దుగాని, ఏం ?" అన్నాడు నాన్న.

"ఇప్పుడే కాల్చాలి" అన్నది చిట్టి.

"ఇప్పుడు కాలిస్తే బావ కోప్పడు తాడు" అన్నాడు బుల్లాడు. అంతకు ముందు బట్టలవిషయంలో బావ కేక లెయ్యడం బుల్లాడు చూశాడు.

"ఏం బావా, కోప్పడుతావా ?" అని అడిగింది చిట్టి.

బావ చిట్టినీ బుల్లాణ్నీ దగ్గిరికిపిలిచి కూచోపెట్టి, "ఇవ్వాళ ఎవరూ టపా కాయలు కాల్చ కూడదు. ఎందుకో తెలుసా ?" అన్నాడు.

"ఇవాళ కాల్చొచ్చు" అన్నది చిట్టి

"తెలీ" దన్నాడు బుల్లాడు.

"ఇవాళ ఎందుకు కాల్చ కూడదంటే, ఇంకా నరకాసురుడు చావలేదు, అందు కని కాల్చకూడదు" అన్నాడు బావ.

"నరకాసురుడు చచ్చిం తర్వాత కాల్చొచ్చా ?" అన్నాడు బుల్లాడు.

"కాల్చొచ్చు" నన్నాడు బావ

"నరకాసురు డెప్పుడు చస్తా ?" డని అడిగింది చిట్టి.

"తెల్లారుజాము కల్లా చస్తాడు. అప్పుడు మనం తలంటిపోసుకొని టపా కాయలు కాలుస్తా" మన్నాడు బావ.

"నరకాసురుడు చస్తే మనం టపా కాయలు కాల్చడం దేనికి ?" అని అడి గాడు బుల్లాడు,

"నరకాసురుడంటే ఏమిటను కున్నారు ? వాడు రాక్షసుడు, వాణ్ని చూస్తే ప్రజలందరికీ హడలు. వాడు అందర్నీ తిండితిననివ్వడు. హాయిగా నిద్రపోనివ్వడు. సుఖంగా బతకనివ్వడు వాడు మనుష్యుల్ని పశువుల్లే బళ్ళకి కట్టి లాగిస్తాడు లాగనివాళ్ళని కొర డాతో కొడతాడు. వాడు బలవంతుడు. అందుకని వాణ్నిచూసి భయపడి ప్రజలు వాడు చెప్పినట్లల్లా చేస్తారు."

బావకడ్డంవచ్చి చిట్టి, "ఎవరైనా వాడు చెప్పినట్టు చేయకపోతే ?"అన్నది

"చెప్పినట్టుచేయకపోతే వాడు చంపే స్తాడు" అన్నాడు బావ.

"అందరూకలసి వాణ్ణి మెత్తగా తంతే?" అన్నాడు బుల్లాడు.

"తంతే చచ్చిపోతాడు కాని వాణ్ణి తన్నడానికి అందరూ కలవాలిగద? అందరూ కలవడానికి ఒక నాయకుడు కావాలి కృష్ణుడే ఆ నాయకుడు. కృష్ణుడూ, కృష్ణుడివెంట సత్యభామా కలిసి ప్రజలందర్నీ ఏంకంచేసి నరకాసురుడిమీద పడి, వాణ్ణి మెత్తగాతన్ని చంపేశారు. నరకాసురుడు చచ్చిపోగానే ప్రజలందరిభయం తీరిపోయింది. చక్కగా అందరుమళ్ళీ ఇళ్ళల్లో దీపాలు పెట్టుకొని తలంట్లు పోసుకొని పండుగ చేసుకున్నారు." అన్నాడు బావ.

"అయితే మరి, టపాకాయ లెందుకు కాల్చారు?" అన్నాడు బుల్లాడు.

నరకాసురుడు చచ్చినా, ఇంకా చిల్లర రాక్షసులు మిగిలారు. వాళ్ళు దోమలూ పురుగులూ అయి మురుగ్గుంటల్లోను రొచ్చుల్లోను దాక్కొని ప్రజల కనేక విధాల బాధలు తెచ్చిపెట్టారు. వాళ్ళందర్నీ చంపటానికి టపాకాయలు కాల్చ వలసి వచ్చింది అన్నాడు బావ.

"ఇవాళ రాత్రికి నరకాసురుడు చస్తే మనం చూడొచ్చా?" అన్నది చిట్టి

"నరకాసురుడు చావడం మనం కళ్ళారా చూడగలమా? వాడు ఎక్కడో చస్తాడు. మళ్ళీ ఎక్కడో పుడతాడు. అందర్నీ పీడించుక తింటాడు, వాడున్నంతకాలమూ ఎవరూ కొంపలో దీపాలుకూడా పెట్టుకోరు. వాడు చచ్చేవరకూ అమావాస్యే. మళ్ళీ వాణ్ణి ఏకృష్ణుడో వచ్చి చంపేస్తాడు, మళ్ళీ కొంతకాలం మన ప్రాణాలకు హాయిగా వుంటుంది. కాని వాణ్ణి ఎన్నిసార్లు చంపినా, వాడి తర్వాత వాడి భటులైన రాక్షసులుంటూనే వుంటారు. వాళ్ళనికూడా చంపాలి .. మీరు హిట్లరు పేరు విన్నారా?" అన్నాడు బావ.

"నేను హిట్లరు బొమ్మచూశా!" నన్నాడు బుల్లాడు

"అయ్యో, నేను చూడలేదే" అన్నది చిట్టి

"ముక్కుకింద మీసాలంటించు కుంటాడే, వాడేనే" అన్నాడు బుల్లాడు.

"వాడా? వాణ్ణి నేనుచూశా మనం భాగోతం చూశామే, వాడు కాదూ?" అన్నది చిట్టి

"ఔను. వాడే. హిట్లరు ప్రపంచాన్నంతా మింగడానికి యుద్ధంచేశాడు. యుద్ధంజరిగినన్నాళ్ళూ ఎవరూ రాత్రి పూట దీపాలు వెలిగించలేదు. చివరకు ప్రపంచంలో వున్న ప్రజలంతా కలిసి హిట్లరును చంపేశారు. హిట్లరు కు తోడైన వాళ్ళని ఈమధ్యనే వురి తీసేశారు."

"అందుకనేనా, మనం దీపావళి చేసుకుంటున్నాం?" అని అడిగింది చిట్టి

"ఔను. పెద్ద పెద్ద రాక్షసులు చచ్చిపోయినందుకు పండగ చేసుకుంటాం. కాని దీపావళి టపాకాయలు కాల్చడమంటే వట్టి పండగ చేసుకొనడమే కాదు చిల్లర రాక్షసుల్నికూడా చంపుతామని ప్రతిజ్ఞచెయ్యాలన్నమాట" అన్నాడు బావ.

"ఎవరీ చిల్లర రాక్షసులు?" అన్నది చిట్టి

"దురాశ, కోపమూ, గర్వమూ, పొగరూ — ఇటువంటివన్నీ. చిల్లర రాక్షసులే. ఈ రాక్షసుల్లోనుంచే మళ్ళీ ఒకనరకాసురుడులాంటివాడు పుడతాడు. .. ఇందాక బట్టలు పట్టుకొచ్చాడే, ఆ మనిషి ఎవరో తెలుసా ?" అన్నాడు బావ.

"తెలుసు" నన్నది చిట్టి "ఆయన పేరు సాంబయ్య" అన్నాడు బుల్లాడు.

"ఆ సాంబయ్య వెంట చిన్నరాక్షసి కూడా వచ్చింది చూశారా ?" అన్నాడు బావ

చిట్టి భయంమొహం పెట్టి "లేద" అన్నది.

"సాంబయ్యవెంట దురాశ కూడా వచ్చింది అయిదు రూపాయలు ఖరీదు చేసే ధోవతులకు పన్నెండు రూపాయలడగమన్నది రాక్షసి. సాంబయ్య అడిగాడు."

బుల్లాడు కిలకిలా నవ్వాడు బావ కూడా నవ్వాడు

"సాంబయ్య వెంట వచ్చిన రాక్షసుణ్ని చంపాలా, వద్దా ?" అన్నాడు బావ.

చంపాలన్నది చిట్టి. చంపాలన్నాడు బుల్లాడు నవ్వుతూ.

* * *

తెల్లారుజామున అందరూ తలంట్లు పోసుకున్నారు. నాన్న బావకు ఖద్దరు ధోవతులూ, అక్కకి ఖద్దరు చీరా కట్టబెట్టాడు అందరూ సీమ టపాకాయలు కాల్చారు.

"రాక్షసులమాట మరచిపోవద్దేం ?" అన్నాడు బావ.

చిట్టి సీమటపాకాయ అంటించి దూరంగా పారేసి చెవుల్లో వేళ్ళు పెట్టుకుంటూ "మరచిపో"నన్నది.

"రాక్షసుల్ని చంపేవాళ్ళట్లా భయపడతారా ?" అన్నాడు బావ.

"నాకు భయంలేదు"అంటూ బుల్లాడు కాల్చిన సీమటపాకాయ చేతిలోనే ఒక పక్కకుతిప్పి పట్టుకుని మొహం ఇంకో పక్కకి తిప్పి కళ్ళు గట్టిగా మూసుకున్నాడు.

సీమ టపాకాయ పేలి బుల్లాడి చేతిలోనుంచి ఎగిరిపోయింది. బుల్లాడివేళ్ళు కందినై. వాడు బిక్కమొహంతో వేళ్ళకేసి చూసుకున్నాడు.

"దీనికే భయపడతారా ?" అన్నాడు బావ "నాచిన్నతనంలో మేంటపాకాయలు కడుతుంటే మందుపేలిమాఅందరి చేతులూ మొహాలూ కాలినై .... రాక్షసుల్ని చంపడమంటే మాటలా ?" అన్నాడు బావ

"నాకేం భయంలేదు" అన్నాడు బుల్లాడు.

కొంచెం పొద్దెక్కినాక పక్కయింటి కాంతయ్య గారి భార్య అమ్మను బియ్యం బదులడగ వచ్చింది. ఆనారం వాళ్ళకి చుట్టాల తాకిడి చాలా తగిలిందిట. నాలుగు రోజులకిందట తిరపతినించి తిరిగివస్తూ వాళ్ళ పెద్దబ్బాయి మామగారి తాలూకు అయిదారుగురు వచ్చి రెండురోజులుండి వెళ్ళారుట. నిన్న వాళ్ళమ్మాయిని దిగబెట్టటానికి వస్తూ అయిదారుగురు వేరే పనిమీద వచ్చి ఒకపూట ఉండి పోయినారుట.

"పిల్లా అల్లుడూ వచ్చారు, ఇవాళ్టికి సరిపోతాయో లేదో అన్నట్టుంది రేపటి మాట ఎట్లాగాలని చూస్తున్నానమ్మా పాపం!" అన్నది అమ్మ

బావ ఈ సంభాషణ విన్నాడు అక్కను పిలిచి, "పాపం, ఆవిడెవరో బియ్యం కోసం వస్తే, మీ అమ్మ లేదని చెబుతున్నది, చూసి వీలయితే బియ్యం ఇప్పించు" అన్నాడు.

"మీకు పులిహోర యిష్టమని అమ్మ పులిహోర చేద్దామనుకొంటున్నది. అందుచేత నిజంగానే బియ్యంచాలవు" అన్నది అక్క.

"సామెత చెప్పినట్టుంది. వాళ్ళు అన్నం తినటంకన్న మనం పులిహోర తినటంముఖ్యమా? పులిహోర మానేసి ఆవిడకి కాసిని బియ్యం ఇవ్వమను" అన్నాడు బావ

మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట వేళప్పుడు కాంతయ్యగారి రెండోకొడుకు వచ్చి, "మాఅమ్మ కాస్త యింగువ పెట్టించుకు రమ్మంది" అన్నాడు.

అమ్మ వాణ్ణి వంటింటోకి పిలిచి ఇంగువయిస్తూ, "ఇవాళ మీయింటో పిండివంట లేమిట్రా?" అని అడిగింది.

"గారెలూ, ఆవడలూ, పులిహోరా!" అని కేకపెట్టి కాంతయ్య కొడుకు ఇంగువ తీసుకుని పరిగెత్తాడు.

"చూశారా? మనం పులిహోర మానుకుని వాళ్ళకి బియ్యమిస్తే వాళ్ళు హాయిగా పులిహోర చేసుకుంటున్నారు" అన్నది అక్క బావతో.

"కాంతయ్య భార్య వెంట రాక్షసి ఉందని నేను గుర్తించ లేదుసుమా!" అన్నాడుబావ

"చాల్లెండి, మీరాక్షసులూ మీరూనూ!" అన్నది అక్క

"చూశావా, చిట్టి? చూశావురా, బుల్లాడా! కొంతమంది మనుషులు రాక్షసులకు మద్దతు చేస్తుంటే మనవంటి వాళ్ళం రాక్షసుల్ని ఎట్లా చంపగలం?" అన్నాడు బావ.

"అక్కకూడా రాక్షసులకు మద్దత్తేనా?" అన్నాడు బుల్లాడు

"అక్కకు రాక్షసులంటేకోపమేగాని మనలో నమ్మకం లేదు. అందుకని మనం రాక్షసుల్ని చంపటం మానేస్తామా?" అన్నాడు బావ.

"మానెయ్యం" అన్నది చిట్టి.

"చంపుతాం" అన్నాడు బుల్లాడు.

* * *

పొద్దూకంట. ఎవరిళ్ళముందు వాళ్ళు దీపాలు పెట్టుకుంటున్నారు. కొందరి వాకిళ్ళముందు పిల్లలప్పుడే మతాబాలూ, టాటాకు టపాకాయలూ, చిచ్చుబుడ్లూ కల్చడం మొదలుపెట్టారు వీధులంతా గంధకం పొగ కమ్ముకుంటున్నది.

"వీధులవెంట తిరిగివద్దాం వస్తారా?" అన్నాడు బావ

చిట్టీ, బుల్లాడు - బావ చెరోచెయ్యీ పట్టుకుని బయల్దేరారు.

"రోజూ ఇలాఉంటే బాగుండదూ?" అన్నది చిట్టి,

"రోజూ రాక్షసుల్ని చంపుతూ కూచుంటే ఇతర పనులుచేసుకోవద్దా?" అన్నాడు బావ.

"టపాకాయలు దీపావళికే వస్తాయిగా రోజూ ఎలా కాల్చటం?" అన్నాడు బుల్లాడు

"అందరూ టపాకాయలు కట్టరాదు, దానికి లైసెన్సు కావాలి. టపాకాయలు కట్టేవాళ్ళు చాలా లాభంతీస్తారు." అన్నాడు బావ

"మనం రాక్షసుల్ని చంపితే వాళ్ళకు లాభం" అన్నాడు బుల్లాడు.

"కొందరు చాటుగా టపాకాయలు కట్టేస్తారు అదితెలిస్తే పోలీసులొచ్చి పట్టుకుపోతారు" అన్నాడు బావ

"పోలీసులే రాక్షసుల్నిచంపరాదూ?" అన్నది చిట్టి

"ఒక్క పోలీసులతో రాక్షసులు చావరు, దానికి అందరూ కలవాలి." అన్నాడు బావ

"అయ్యో! ఈ ఇంటో ఎవరూ టపాకాయలు కాల్చటంలేదే? చూడు, బావా, చీకటిగా ఎలా ఉందో?" అన్నాడు బుల్లాడు.

"వాళ్ళకింకా రాక్షసుల భయం పోలేదు. వాళ్ళకి డబ్బులేదు వాకిట్లో నిలబడ్డ ఆ పిల్ల చూడు. ఎంత కుళ్ళు గుడ్డలు కట్టుకుందో! అటువంటిపిల్లకు నరకాసురుడు చచ్చాడన్న సంతోషం ఏముందీ?" అన్నాడు బావ.

చిట్టిగాని, బుల్లాడుగాని ఏమీ మాట్లాడలేదు. మౌనంగా నడుస్తున్నారు.

బుల్లాడు అకస్మాత్తుగా ఆగి, "నేనోసారి ఇంటి కెళ్ళొస్తాను బావా, మీరిక్కడే ఉంటారుగాదూ?" అన్నాడు.

బావ 'ఎందు' కన్నాడు. బుల్లాడు పనుందంటూ ఇంటికేసి పరిగెత్తాడు.

దూరాన రోడ్డుమీద ఇద్దరు మనుషులు తోటాలుకాలుస్తున్నారు అందట్లో ఒకడి చేతిలో తోటాజారి రోడ్డుమీదపడి అన్నివేపులా పరిగెత్తసాగింది రెండో వాడి కాళ్ళసందున దూరి వాణ్ని భయపెట్టింది

"ఆ అబ్బికి రాక్షసుల్ని చంపటం చేతకాదు" అన్నది చిట్టి గంభీరంగా.

క్షణక్షణమూ వీధి రంగులు మారుతున్నది. కాస్సేపు ఒక యింటిముందూ మరికాస్సేపు మరో యింటిముందూ కాంతి వెలుగుతున్నది మధ్య మధ్య పెద్దపెద్ద మోతలుకూడా వినిపిస్తున్నై

ఇంతలో బుల్లాడు పరుగెత్తుకుంటూ తిరిగొచ్చాడు. చేతిలో కొన్ని టపాకాయ లున్నై.

బుల్లాడు రొప్పుతూ, "ఇదిగో టపాకాయలు, ఆ అమ్మాయికిచ్చి రాక్షసులను చంపిద్దాం, ఏం?" అన్నాడు.

బావనోట మాట రాలేదు బుల్లాణ్ని అక్కడే వాకిట్లో నిలబడిఉన్న పిల్ల దగ్గరికి పట్టుకెళ్ళి ఆ టపాకాయ లాపిల్లకిప్పించాడు.

ఇంటోనుంచి జబ్బుతోవున్న పిల్లతల్లి బయటికొచ్చింది. బుల్లాడికేసి కృతజ్ఞతతోచూసి కూతుర్ని, "కాల్చమ్మా కాల్చు!" అన్నది.

బుల్లాడు తెచ్చిన టపాకాయలు కాలుస్తుంటే కళా కాంతీ లేని ఆ బీదపిల్ల మొహం వికసించింది, మతాబాల వెలుతుర్లో ఆ పిల్ల కళ్ళతోపాటు బుల్లాడి కళ్ళూ, చిట్టికళ్ళూ బావకళ్ళూ కూడా మెరిసినై.